Lietas Nr. 130027216
Lietas arhīva Nr. 1-0272-16/18

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Rīgā, **2016.gada 29.aprīlī**

Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesa
šādā sastāvā: tiesnese A.Feldmane,
izskatījusi rakstveida procesā Rīgā, Abrenes ielā 3 SIA „Ekonomiskās mājas" sūdzību par Valsts darba inspekcijas 2015.gada 7.decembra lēmumu Nr.2015-05-04/249-2015-05-05/503, un

k o n s t a t ē j a:

2015.gada 5.oktobrī Latgales reģionālās VDI inspektore Kristīne Znotiņa- Senkoviča sastādījusi administratīvā pārkāpuma protokolu AM Nr.025402 (turpmāk –protokols) SIA „Ekonomiskās mājas" (turpmāk- sūdzības iesniedzējs) par Darba likuma 40. panta pirmās daļas un 2010.gada 7.septembra Ministru kabineta noteikumu Nr.826 „Noteikumi par valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu veicēju reģistrāciju un ziņojumiem par valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām un iedzīvotāju ienākuma nodokli" 8.1.punkta pārkāpumu. Administratīvā pārkāpuma protokolā norādīts, ka atbildība par minēto pārkāpumu paredzēta Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk – Latvijas APK) 41. panta otrajā daļā un 159.^{8}panta septītā daļā.

Protokolā norādīts, ka Latgales Reģionālās Valsts darba inspekcijas (turpmāk- VDI) amatpersonas konstatēja, ka 20.08.2015. laikrakstā „SejČas" Nr.32(867) žurnālistes /pers. C/ rakstā „??? ????????????? ?????????? ? ????????????? ????????? ??????" *(tulkojums no krievu valodas – Kā ekspluatē darbiniekus Daugavpils apģērbu veikalos)* publicēta informācija par to, ka vairākas sievietes ir vērsušās uz laikraksta redakciju ar sūdzībām par darba apstākļiem lietotu apģērbu veikalā. Sievietes, atsaucoties uz internētā izvietoto darba sludinājumu - „????????? ??????? ?? ?????????? ?? ???????????? ??????????? ??????", *(tulkojums no krievu valodas- vajadzīgas meitenes apģērbu šķirošanai, nepilnam laikam, svētdienās)*, iepriekš sazvanoties ar darba devēju Elenu, svētdien no rītā devās uz norādīto adresi, kur viņām tika dots darba uzdevums šķirot apģērbu. Katrai nodarbinātajai bija jāizšķiro vismaz 300 kg apģērba un jāuzkarina uz pakaramajiem, maisi ar apģērbu jāpārvieto no veikala 2.stāva uz 1.stāvu, kā arī jāveic citi Elenas uzdevumi. Darba devēja solīja samaksāt EUR 12 par dienu. Darba diena ilgums no 9:00 līdz 21:00 un ilgāk, atkarībā no tā, cik ilgā laikā nodarbinātās tiek galā ar darba uzdevumiem. Vienreiz dienā tika nodrošināts 20 minūtes pārtraukums. Darba dienas beigās darba devēja atteicās maksāt par paveikto darbu, kad nodarbinātās tomēr pieprasīja samaksu, darba devēja katrai samaksāja EUR 6. Darba līgums vai cita veida līgums ar nodarbinātajām netika noslēgts. 30.08.2015.g. plkst. 13:00 līdz plkst. 14:00 Latgales reģionālās Valsts darba inspekcijas amatpersonām veicot pārbaudi SIA "Ekonomiskās mājas" lietotu apģērbu veikalā /adrese/ tika konstatēts, ka veikala 2.stāvā darbu veic /pers. D/ p.k. /personas kods/, /pers. E/ p.k. /personas kods/, /pers. F/ p.k. /personas kods/ un /pers. G/ p.k. /personas kods/. Pārbaudes laikā /pers. D/, /pers. E/, /pers. F/ un /pers. G/ šķiroja apģērbu. Ieraugot Latgales Reģionālās VDI amatpersonas, nodarbinātās pārtrauca darbu.

Latgales Reģionālās VDI amatpersona ar digitālo fotokameru Canon Power Shot A2200 pārbaudes laikā veica fotografēšanu.

Tika veikta /pers. D/ aptauja. 30.08.2015. Aktā par konstatētajiem faktiem (VDI- 017-2) /pers. D/ norādīja, ka par apģērbu šķirotāju 30.08.2015. strādā pirmo dienu no plkst. 9:00. Darba laiks - svētdienās no plkst.9:00 līdz 15:00. Darba devējs -/pers. K/. Ar darba devēju ir vienojušās par darba samaksu, kas tiks samaksāta pēc paveiktā darba, apmēram EUR 12. Ne darba līgums, ne arī cits civiltiesisks līgums rakstveidā nav noslēgts. Sniegtās informācijas patiesumu 30.08.2015. Aktā par konstatētajiem faktiem (VDI-017-2) /pers. D/ apstiprināja ar parakstu.

Tika veikta /pers. E/ aptauja. 30.08.2015. Aktā par konstatētajiem faktiem (VDI- 017-2) /pers. E/ norādīja, ka par apģērbu šķirotāju 30.08.2015. strādā pirmo dienu no plkst.9:00. Darba laiks - svētdienās no plkst.9:00 līdz 15:00. Darba devējs - /pers. K/. Ar darba devēju ir vienojušās par darba samaksu, kas tiks samaksāta pēc paveiktā darba, apmēram EUR 12. Ne darba līgums, ne ari cits civiltiesisks līgums rakstveidā nav noslēgts. Sniegtās informācijas patiesumu 30.08.2015. Aktā par konstatētajiem faktiem (VDI-017-2) /pers. E/ apstiprināja ar parakstu.

/pers. D/ un /pers. E/ atteicās sniegt liecinieka liecības.

Tika veikta /pers. F/ aptauja. 30.08.2015. Liecinieka liecībā /pers. F/ norādīja, ka palīdz ģimenes draudzenei - Elenai. Tika veikta /pers. G/ aptauja. 30.08.2015. Aktā par konstatētajiem faktiem (VDI-017-2) un Liecinieka liecībā /pers. G/ norādīja, ka SIA "Ekonomiskās mājas" strādā no 28.07.2015. Darba laiks - no plkst. 9:00 līdz 19:00, svētdienās no plkst. 10:00 līdz 19.00. Liecinieka liecībā atbildēja, ka ar otro pārdevēju strādāja veikala 1.stāvā, ap plkst. 13:00 uzkāpa veikala 2.stāvā, kur tajā laikā trīs nepazīstamas sievietes šķiroja apģērbu. Sniegtās informācijas patiesumu 30.08.2015. Aktā par konstatētajiem faktiem (VDI-017-2) un Liecinieka liecībā /pers. G/ apstiprināja ar parakstu.

Veikala 1.stāvā pārdevējas pienākumus veica /pers. L/ p.k. /personas kods/. Tika veikta /pers. L/ aptauja. 30.08.2015. Aktā par konstatētajiem faktiem (VDI-017-2) un Liecinieka liecībā /pers. L/ norādīja, ka SIA "Ekonomiskās mājas" strādā no 22.08.2015. Darba laiks - pēc grafika, no plkst.9:00 līdz 19:00, sestdienās no plkst. 9:00 līdz 17:00, svētdienās no plkst. 10:00 līdz 15:00. Ir noslēgts rakstveidā darba līgums. Uz jautājumu: "Kādas personas 30.08.2015. SIA "Ekonomiskās mājas" 2.stāvā šķiroja apģērbu? Kas viņas ielaida telpās un deva darba uzdevumu?" /pers. L/ atbildēja, ka ieradās plkst. 8:30, atvēra veikalu, plkst. 9:00 uzsāka darbu. Otra pārdevēja Ļuda ieradās ap plkst. 9:00, lai šķirotu apģērbu, kopā ar viņu ieradās viņas paziņa, lai palīdzētu. Vēl divas sievietes ieradās ar uzņēmuma vadītājas piekrišanu. Sniegtās informācijas patiesumu 30.08.2015. Aktā par konstatētajiem faktiem (VDI-017-2) un Liecinieka liecības /pers. L/ apstiprināja ar parakstu.

Par konstatētajiem faktiem uzsākta administratīvā pārkāpuma lietvedība, par ko tika veikts ieraksts 30.08.2015. Aktā par konstatētajiem faktiem (VDI-017-2).

Atbilstoši 28.08.2015. plkst. 12:39 VID Datu noliktavas sistēmas izdrukai dati par /pers. D/, /pers. E/ un /pers. F/ kā SIA „Ekonomiskās mājas" darba ņēmējiem netika konstatēti.

31.08.2015. SIA „Ekonomiskās mājas" ierakstītā pasta sūtījumā tika nosūtīts Uzaicinājums Nr.2015-10DS-08/526 uz juridisko adresi /adrese A/ ar norādi 14.09.2015. plkst. 14:30 ierasties Latgales Reģionālās VDI Saules ielā 38, Daugavpilī, 24.kab. sakarā ar 30.08.2015. veikto pārbaudi SIA „Ekonomiskās mājas" veikalā /adrese/, konstatētajiem faktiem, uzsākto administratīvā pārkāpuma lietvedību par /pers. D/, /pers. E/ un /pers. F/ nodarbināšanu SIA „Ekonomiskās mājas" bez rakstveidā noslēgta darba līguma, paskaidrojumu saņemšanai, uz administratīvā pārkāpuma protokola sastādīšanu un izsniegšanu.

11.09.2015. plkst. 14:20 Latgales Reģionālajā VDI ieradās SIA "Ekonomiskās mājas" valdes locekle /pers. K/, lūdza pārcelt uzaicinājumā Nr.2015-10DS-08/526 norādīto ierašanās laiku uz 18.09.2015. plkst. 11:00. 18.09.2015. Latgales reģionālajā VDI ieradās SIA „Ekonomiskās mājas" valdes locekle /pers. K/, kura uzrādīja 17.09.2015. /pers. D/, /pers. E/, /pers. F/ paskaidrojumus. /pers. N/ un /pers. F/ norāda, ka nebija darba attiecībās ar SIA "Ekonomiskās mājas" līdz 04.09.2015. /pers. O/ norāda, ka nav un nebija darba attiecībās ar SIA "Ekonomiskās mājas". Paskaidrojumā Latgales Reģionālās VDI amatpersonai SIA „Ekonomiskās mājas" valdes locekle /pers. K/ norādīja, ka 30.08.2015. veikala otrajā stāvā, kur tiek uzglabāts apģērbs, atradās paziņas Oksana, Vera un Larisa, kas dažkārt ierodas skatīties apģērbu, inspekcijas ierašanās laikā viņas izvēlējās apģērbu. No 04.09.2015. Larisa un Oksana tika pieņemtas darbā, jo vēlējās nopelnīt. Ziņas ir sniegtas VID/pers. R/ negribēja strādāt, jo ir radiniece. Netika uzrādīti nodarbināto darba līgumi, darba līgumu reģistrācijas žurnāls, VID EDS izdrukas, /pers. K/ norādīja, ka iepriekšminētā dokumentācija tiks uzrādīta Latgales Reģionālās VDI 21.09.2015. plkst. 14:30. Atbilstoši 21.09.2015. plkst. 13:32 VID Datu noliktavas sistēmas izdrukai dati par /pers. E/ un /pers. F/ kā SIA „Ekonomiskās mājas" darba ņēmējiem tika sniegti; 04.09.2015. Ar /pers. E/ darba tiesiskās attiecības pārtrauktas 14.09.2015. 21.09.2015. plkst. 14:30 Latgales Reģionālajā VDI ieradās SIA „Ekonomiskās mājas" valdes locekle /pers. K/ un uzrādīja 03.09.2015. Larisas Bilaninas Darba līgumu Nr.03/09/2015 un 03.09.2015. /pers. U/ līgums Nr. 03/09/2015.

Protokolā norādīts, ka izvērtējot Latgales Reģionālās VDI amatpersonas rīcībā esošos administratīvā pārkāpuma lietas dokumentus un pierādījumus, secina, ka starp nodarbinātajām /pers. D/, /pers. E/, /pers. F/ un SIA „Ekonomiskās mājas" uz Latgales Reģionālās VDI amatpersonu pārbaudes brīdi 30.08.2015. pastāvēja darba tiesiskās attiecības, jo nodarbinātās personas, bija uzņēmušās veikt noteiktu darbu par samaksu, pakļaujoties SIA „Ekonomiskās mājas" noteiktai kārtībai. Darba likuma 28.panta otrā daļa noteic, ka ar darba līgumu darbinieks uzņemas veikt noteiktu darbu, pakļaujoties noteiktai darba kārtībai un darba devēja rīkojumiem, bet darba devējs — maksāt nolīgto darba samaksu un nodrošināt taisnīgus, drošus un veselībai nekaitīgus darba apstākļus. Savukārt šā likuma 40.panta pirmā daļa noteic, ka darba līgums slēdzams rakstveidā pirms darba uzsākšanas. /pers. D/, /pers. E/, /pers. F/ uz Latgales Reģionālās VDI amatpersonu pārbaudes brīdi tika nodarbinātas SIA „Ekonomiskās mājas" bez rakstveidā noslēgta darba līguma, līdz ar to SIA „Ekonomiskās mājas" ir pārkāpusi Darba likuma 40.panta pirmās daļas prasības un līdz ar to izdarījusi pārkāpumu, par ko paredzēta atbildība Latvijas APK 41.panta otrajā daļā. Nesniedzot ziņas VID EDS par /pers. D/, /pers. E/, /pers. F/ kā darba ņēmēju pirms darba uzsākšanas SIA „Ekonomiskās mājas" ir pārkāpusi 07.09.2010. MK noteikumu Nr.827 „Noteikumi par valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu veicēju reģistrāciju un ziņojumu par valsts sociālās apdrošināšanas obligātajam iemaksām un iedzīvotāju, ienākuma nodokli" 8.1. punktu, izdarījusi pārkāpumu, kas paredzēts Latvijas APK 159.^{8} panta septītajā daļā

Ar VDI Latgales Reģionālās VDI 2015. gada 12. oktobra lēmumu Nr.12U-1008-2015-9 uzlikts administratīvais sods EUR 700 apmērā.

SIA „Ekonomiskās mājas" apstrīdot Valsts darba inspekcijā Latgales Reģionālās VDI 2015. gada 12. oktobra lēmumu Nr.12U-1008-2015-9 norādījis, ka lēmumā norādīts, ka laikraksta redakcijā /Nosaukums B/ vērsušās sievietes par darba apstākļiem lietotu apģērbu veikalā, tomēr nav norādīts vai šīs sievietes ir identificētas un vai viņas ir aicinātas VDI sniegt liecības?. Lēmumā norādīts, ka 2015.gada 30.augustā no plkst. 13:00 līdz 14:00 VDI amatpersonas veicot pārbaudi SIA /Nosaukums C/ lietotu apģērbu veikalā /adrese/ un tika konstatēts, ka veikala ēkas otrajā stāvā darbu veic /pers. D/, /pers. E/, /pers. F/ un /pers. G/. Tāpat lēmumā norādīts, ka veicot aptauju ar /pers. D/ un /pers. E/ tik konstatēts, ka darba devējs ir /pers. K/, ka ar viņām nav noslēgts darba līgums un ka tikšot samaksāts pēc darba. /pers. F/ norādīja, ka palīdz draudzenei Elenai. /pers. G/ norādījusi, ka sastāv darba attiecības ar SIA „Ekonomiskās mājas". Sūdzības iesniedzējs uzskata, ka saukta pie administratīvās atbildības nepamatoti, jo Lēmumā minētā /pers. D/, /pers. F/ un /pers. G/ atrašanās ēkas otrajā stāvā, kas nav veikala telpas, bet /pers. K/ tiesiskā valdījumā esošas telpas, pats par sevi nenozīmē, ka starp šīm personām un SIA „Ekonomiskās mājas" pastāvēja darba tiesiskās attiecības, kas nav noformētas normatīvajos aktos noteiktā kārtībā. Starp SIA „Ekonomiskās mājas " un /pers. D/, /pers. F/ un /pers. G/ uz 2015.gada 30.augustu nav pastāvējusi vienošanās par darba veikšanu par atlīdzību un nav bijušas nodarbinātas šīs personas.

Ar VDI direktora R.Lūša 2015. gada 7.decembra lēmumu Nr.2015-05-04/249-2015-05-05/503 atcelts Latgales reģionālās Valsts darba inspekcijas 2015.gada 12.oktobra lēmums Nr. 12U-1008-2015-9 par administratīvā soda uzlikšanu daļā par SIA "Ekonomiskās mājas" pieļauto Latvijas APK 41 .panta otrās daļas un 159.^{8} panta septītās daļas pārkāpumu par /pers. F/ nodarbināšanu bez rakstveidā noslēgta darba līguma un par informatīvās deklarācijas, par darba ņēmējiem, kura tiek iesniegta par personām, kuras uzsāk darbu, neiesniegšanu nodokļu normatīvajos aktos noteiktajā termiņā un lieta izbeigta, bet pārējā daļā Latgales reģionālās Valsts darba inspekcijas 2015.gada 12.oktobra lēmums Nr. 12U-1008-2015-9 par administratīvā soda uzlikšanu SIA "Ekonomiskās mājas" par Latvijas APK 41.panta otrās daļas un 159.^{8} panta septītās daļas pārkāpumiem atstāts negrozīts, bet SIA "Ekonomiskās mājas" sūdzība noraidīta.

Lēmumā norādīts, ka, ka Latgales Reģionālās VDI amatpersona pieņēma Lēmumu par 2015.gada 30.augustā SIA „Ekonomiskās mājas" veikalā veiktās pārbaudes laikā konstatētajiem pārkāpumiem, nevis balstoties uz Daugavpils laikraksta "SejČas" publicētajiem rakstiem par sieviešu sūdzībām. Minētie raksti bija pamats ārkārtas pārbaudes veikšanai SIA „Ekonomiskās mājas" veikalā. Saskaņā ar Darba likuma 40.panta pirmo daļu darba līgums slēdzams rakstveidā pirms darba uzsākšanas. VDI direktors atzīst, ka ar administratīvā pārkāpuma lietas materiāliem pilnībā ir pierādīts, ka 2015.gada 30.augustā starp SIA „Ekonomiskās mājas" un /pers. D/, un /pers. E/ pastāvēja darba tiesiskās attiecības. Latgales Reģionālās VDI 2015.gada 30.augustā SIA „Ekonomiskās mājas" veikala 2.stāva telpās veiktās pārbaudes laikā /pers. D/ un /pers. E/ veica apģērbu šķirošanas par labu SIA „Ekonomiskās mājas". Noskaidrots, ka /pers. D/ un /pers. E/ bez rakstveidā noslēgtiem daba līgumiem 2015.gada 30.augustā bija mutvārdos vienojušās ar SIA „Ekonomiskās mājas" (juridisko personu) par veicamo darbu, noteiktu darba laiku, darba samaksu un pakļaušanos darba devēja noteiktajai darba kārtībai. Līdz ar to ir pilnībā pierādīta SIA „Ekonomiskās mājas" vaina Latvijas APK 41 .panta otrajā daļā noteiktā administratīvā pārkāpuma izdarīšanā.

Latvijas APK 41.panta otrajā daļā noteikts, ka par darba līguma nenoslēgšanu rakstveida formā — uzliek naudas sodu darba devējam — fiziskajai personai vai amatpersonai no septiņdesmit līdz trīssimt piecdesmit *euro*, bet juridiskajai personai — no septiņsimt līdz trīstūkstoš sešsimt *euro*.

Lai konstatētu darba tiesiskās attiecības, ir jānoskaidro vai starp darba devēju un darbinieku ir panākta vienošanās par veicamo darbu, darba samaksu un pakļaušanos noteiktai darba kārtībai un darba devēja rīkojumiem. Tāpat vismaz vienai no pusēm ir jābūt uzsākušai veikt nolīgtos pienākumus.

Izvērtējot administratīvā pārkāpuma lietas materiālus, VDI direktors R.Lūsis secinājis, ka /pers. I/ 2015.gada 30.augustā, veicot pārbaudi SIA „Ekonomiskās mājas" veikalā nav konstatējusi darba tiesisko attiecību pastāvēšanu no 2015.gada 30.augusta starp SIA „Ekonomiskās mājas" un /pers. F/. Tāpat Lēmumā secināts, ka Administratīvā pārkāpuma lietā nav pietiekamu pierādījumu faktam, ka starp /pers. F/ un SIA „Ekonomiskās mājas" ir pastāvējušas darba tiesiskās attiecības un, ka SIA „Ekonomiskās mājas" no 2015.gada 30.augusta ir nodarbinājusi /pers. F/ bez rakstveidā noslēgta darba līguma. Līdz ar to secināms, ka nav pierādīta administratīvā pārkāpuma objektīvā puse un nav pierādīta SIA „Ekonomiskās mājas" vaina Latvijas APK 41.panta otrajā daļā noteiktā administratīvā pārkāpuma izdarīšanā. Saskaņā ar Latvijas APK 239.panta 1.punktu lietvedību administratīvā pārkāpuma lietā nevar iesākt, bet iesāktā lietvedība jāizbeidz, ja nav bijis notikuma vai tajā nav administratīvā pārkāpuma sastāva. Ņemot vērā iepriekš minēto, secināms, ka Lēmums daļā par SIA „Ekonomiskās mājas" Darba likuma 40.panta pirmās daļas pārkāpumu, bez rakstveida darba līguma nodarbinot /pers. F/, ir atceļams un administratīvā pārkāpuma lietvedība šajā daļā ir izbeidzama.

Saskaņā ar Noteikumu Nr.827 8.1.apakšpunktā noteikto darba devējs (tai skaitā mikrouzņēmumu nodokļa maksātājs) katru darba ņēmēju reģistrē Valsts ieņēmumu dienestā, iesniedzot ziņas par darba ņēmējiem šādos termiņos: par personām, kuras uzsāk darbu, - ne vēlāk kā vienu dienu, pirms persona uzsāk darbu, ja ziņas tiek sniegtas papīra formā, vai ne vēlāk kā vienu stundu, pirms persona uzsāk darbu, ja ziņas tiek sniegtas elektroniski elektroniskajā deklarēšanas sistēmā.

Saskaņā ar Valsts ieņēmumu dienesta (turpmāk - VID) Datu noliktavas sistēmas 2015.gada 21.septembra datiem SIA ziņas par /pers. F/ un /pers. E/ kā darba ņēmējiem no 2015.gada 4.septembra iesniedza 2015.gada 4.septembrī. Par /pers. D/ kā SIA „Ekonomiskās mājas" darba ņēmēju ziņas VID Datu noliktavas sistēmā nav iesniegtas. Kaut gan faktiski, kā tas izriet no administratīvā pārkāpuma lietas materiāliem, /pers. D/ un /pers. E/ tika nodarbinātas SIA „Ekonomiskās mājas" jau 2015.gada 30.augustā. Līdz ar to ir pilnībā pierādīta SIA „Ekonomiskās mājas" vaina Latvijas APK 159.^{8} panta septītajā daļā noteiktā administratīvā pārkāpuma izdarīšanā, t.i., par savlaicīgu ziņu neiesniegšanu VID par /pers. E/ un par ziņu neiesniegšanu par /pers. D/. Latvijas APK 159.^{8} panta septītā daļa nosaka, ka par informatīvās deklarācijas

par darba ņēmējiem kura tiek iesniegta par personām, kuras uzsāk darbu, neiesniegšanu nodokļu normatīvajos aktos noteiktajā termiņā - uzliek naudas sodu fiziskajām personām no simt četrdesmit līdz piecsimt *euro*, bet juridiskajām personām — no trīssimt piecdesmit līdz septiņtūkstoš simt *euro*.

VDI direktors, pamatojoties uz iepriekš minēto, atzīst, ka SIA „Ekonomiskās mājas" likumā noteiktajā kārtībā nebija pienākums reģistrēt /pers. F/ VID kā darba ņēmēju. Līdz ar to Lēmums daļā par SIA „Ekonomiskās mājas" Latvijas APK 159.[8] panta septītajā daļā noteiktā administratīvā pārkāpuma izdarīšanu, t.i., par ziņu neiesniegšanu VID par /pers. F/ kā darba ņēmēju no 2015.gada 30.augusta, nodokļu normatīvajos aktos noteiktajā termiņā, ir atceļams un administratīvā pārkāpuma lietvedība šajā daļā ir izbeidzama.

Latvijas APK 35.panta otrajā daļā noteikts, ja persona ir izdarījusi vairākus administratīvos pārkāpumus, kas konstatēti vienlaicīgi, un tos izskata viena un tā pati institūcija (amatpersona), administratīvais sods tiek uzlikts tās sankcijas ietvaros, kura ir paredzēta par smagāko pārkāpumu.

Apstrīdētajā Lēmumā, atsaucoties uz Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2009.gada 21.maija spriedumu lietā Nr. SKA - 223/2009, norādīts, ka lai noteiktu, kurš no izdarītajiem pārkāpumiem ir smagākais, ir jāvadās no likumdevēja noteiktās sankcijas apmēriem par attiecīgajiem administratīvajiem pārkāpumiem. Par smagāko pārkāpumu uzskatāms tas pārkāpums, par kuru likumdevējs ir noteicis bargāku sankciju, turklāt naudas soda gadījumā sankcija jāvērtē pēc maksimālā naudas soda apmēra (skat.). Konkrētajā gadījumā par smagāko pārkāpumu atzīstams Latvijas APK 159.[8] panta septītā daļā paredzētais administratīvais pārkāpums. Vienlaikus sods nevar būt mazāks par 700,00 *euro*, jo tajos gadījumos, kad par vieglāko pārkāpumu ir paredzēta augstāka administratīvā soda minimālā robeža, salīdzinot ar smagākā pārkāpuma sankciju, nosakot sodu tās sankcijas ietvaros, kas ir paredzēta par smagāko pārkāpumu, ir jāņem vērā, ka piemērojamais sods nevar būt mazāks par vieglākā pārkāpuma minimālo robežu. Tas ir izskaidrojams ar to, ka tajā gadījumā, ja persona izdarītu tikai vienu vieglāko pārkāpumu, sods par diviem pārkāpumiem šādos gadījumos nevar būt mazāks par sodu, ko personai piemērotu tikai par vienu pārkāpumu.

Apstrīdētajā Lēmumā norādīts, ka izvērtējot Latgales Reģionālā VDI amatpersonas noteiktā administratīvā soda apmēru, secināms, ka naudas sods noteikts samērīgs un atbilstošs normatīvajiem aktiem un faktiskajai situācijai. Tā kā naudas sods noteikts minimālajā apmērā, tad apsvērumus šādam soda lielumam jau ir izdarījis likumdevējs.

SIA "Ekonomiskās mājas" savā sūdzībā lūdz atcelt Valsts darba inspekcijas direktora R.Lūša 2015.gada 7.decembra lēmumu Nr.2015-05-04/249-2015-05-05/503, un administratīvā pārkāpuma lietvedību izbeigt.

Saskaņā ar Latvijas APK 289.[6] panta noteikumiem 2016.gada 29.janvārī Valsts Darba inspekcijai nosūtīta sūdzības iesniedzēja sūdzības kopija, izskaidrojot Latvijas APK 289.[6] panta ceturto daļu, ka lietas dalībnieki var iesniegt paskaidrojumus, pieteikt noraidījumu, lūgt izskatīt lietu tiesas sēdē, kā arī iesniegt citus ar lietas izskatīšanu saistītus pieteikumus vai lūgumus līdz 2016.gada 17.februārim, vienlaikus paziņojot lietas dalībniekiem, pamatojoties uz Latvijas APK 289.[6]panta pirmo daļu, par lietas izskatīšanu rakstveida procesā 2016.gada 29.aprīlī.

2016.gada 17.februārī lietā saņemti Valsts Darba inspekcijas paskaidrojumi, kuros norāda, ka iestāde sūdzību neatzīst, uzskata to par nepamatotu un noraidāmu pilnā apmērā.

Tā kā lietas dalībnieki nav lūguši lietas izskatīšanu tiesas sēdē, kā arī tiesa neuzskatīja par nepieciešamu lietu izties ātiesas sēdē, pamatojoties uz Latvijas APK 289.[6] panta pirmo daļu, tiesa lietu izskata rakstveida procesā.

Motīvu daļa

Tiesa, izvērtējot sūdzībā norādīto, administratīvā pārkāpuma lietas materiālus un iestādes sniegtos paskaidrojumus, secina, ka apstrīdētais lēmums atstājams negrozīts un sūdzība noraidāma.

Latvijas APK 288.panta pirmā daļa nosaka, ka augstākas iestādes pieņemtu lēmumu persona, kura saukta pie administratīvās atbildības, un cietušais, bet aizskartais mantas īpašnieks — daļā par savu mantu —, var pārsūdzēt rajona (pilsētas) tiesā pēc deklarētās dzīvesvietas, juridiskā persona — pēc tās juridiskās adreses Latvijā. Ja personai nav deklarētās dzīvesvietas vai juridiskās personas adrese neatrodas Latvijā, lēmumu var pārsūdzēt rajona (pilsētas) tiesā pēc administratīvā pārkāpuma izdarīšanas vietas.

Latvijas APK 289.[12] panta otrā daļa nosaka, ka rajona (pilsētas) tiesa izskatot sūdzību vai protestu administratīvā pārkāpuma lietā, taisa vienu no šādiem spriedumiem:

1) atstāj lēmumu negrozītu, bet sūdzību vai protestu noraida;

2) atceļ lēmumu un izbeidz lietu;

3) atceļ lēmumu un taisa spriedumu, ar kuru konstatē personas vainu administratīvā pārkāpuma izdarīšanā, un uzliek sodu;

4) groza soda mēru ietvaros, kas paredzēti normatīvajā aktā par atbildību par administratīvo pārkāpumu.

Atbilstoši Latvijas APK 9.panta pirmajai daļai par administratīvo pārkāpumu atzīstama prettiesiska, vainojama (ar nodomu vai aiz neuzmanības izdarīta) darbība vai bezdarbība, kura apdraud valsts vai sabiedrisko kārtību, īpašumu, pilsoņu tiesības un brīvības vai noteikto pārvaldes kārtību un par kuru likumā paredzēta administratīvā atbildība. Tātad, lai personas rīcību Latvijas APK izpratnē atzītu par pārkāpumu, tai ir jābūt prettiesiskai.

Atbilstoši LAPK 7. panta otrajai daļai lietvedība par administratīviem pārkāpumiem veicama, stingri ievērojot likumību.

Latvijas APK 244.pants nosaka, ka institūcija (amatpersona) pierādījumus novērtē pēc savas iekšējās pārliecības, kas pamatota uz vispusīgi, pilnīgi un objektīvi izpētītiem visiem lietas apstākļiem to kopumā, pēc likuma un tiesiskās apziņas.

Latvijas APK 243.panta pirmā daļa paredz, ka pierādījumi administratīvā pārkāpuma lietā ir jebkuras Latvijas APK paredzētajā kārtībā iegūtas un noteiktā procesuālajā formā nostiprinātas ziņas par faktiem, kurus administratīvā pārkāpuma lietvedībā iesaistītās personas savas kompetences ietvaros izmanto, lai pierādītu administratīvā pārkāpuma esamību vai neesamību un noskaidrotu citus apstākļus, kam ir nozīme lietas pareizā izspriešanā. Latvijas APK 243.panta piektā daļa paredz, kā pierādījumus var izmantot tikai ticamas, attiecināmas un pieļaujamas ziņas par faktiem. No minētā panta astotās daļas izriet, ka iegūtie fakti vai ziņas jāvērtē kopumā un savstarpējā sakarībā.

Saskaņā ar Latvijas APK 243.[1] pantu pierādīšanas līdzekļi administratīvā pārkāpuma lietā ir pie administratīvās atbildības sauktās personas paskaidrojumi; personu liecības; eksperta atzinums; kompetentās institūcijas atzinums; dokuments, kas satur ziņas par faktiem, rakstveidā vai citā formā; elektroniskie pierādījumi; procesuālajās darbībās rakstveidā vai citā veidā nostiprinātās ziņas par faktiem; lietiskie pierādījumi.

No apstrīdētā lēmuma redzams, ka Valsts darba inspekcijas direktors R.Lūsis 2015.gada 7.decembra lēmumā Nr.2015-05-04/249-2015-05-05/503 vispusīgi analizējis fizisko personu paskaidrojumus, amatpersonu paskaidrojumus, analizējot katru sūdzības iesniedzēja argumentu, kā rezultātā pamatoti nonācis pie secinājuma, ka 2015.gada 30.augustā starp sūdzības iesniedzēju un /pers. D/ un /pers. E/ pastāvēja darba tiesiskās attiecības.

Saskaņā ar Darba likuma 28.panta pirmo daļu, darba devējs un darbinieks savstarpējās darba tiesiskās attiecības nodibina ar darba līgumu. Atbilstoši Darba likuma 40.panta pirmajai un sestajai daļai, darba līgums slēdzams rakstveidā pirms darba uzsākšanas; darba devējam ir pienākums gādāt par darba līgumu noslēgšanu rakstveidā un veikt noslēgto darba līgumu uzskaiti.

Kā norādījusi Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesu kolēģija savā 2016.gada 14.aprīļa spriedumā lietā Nr.104AA-0367-16/28, ka tiesa nevar izlemt konkrētās lietas apstākļus, vērtējot vienīgi sūdzībā norādīto un paļaujoties uz tajā norādīto apgalvojumu patiesumu, pretējā gadījumā katrs tiesībsargājošās iestādes personai izdots nelabvēlīgs lēmums būtu atceļams pie apstākļiem, kad persona izvirza notikušo apstākļu sev izdevīgu versiju, kas, viņaprāt, ir ticama un pieļaujama, tomēr ar lietā esošajiem materiāliem nav pierādāma.

Turklāt atbilstoši judikatūrai lielāka ticamība piešķirama sākotnējiem paskaidrojumiem, kas sniegti uzreiz pēc notikuma, jo vēlāk persona var mainīt savus paskaidrojumus ar mērķi izvairīties vai palīdzēt izvairīties no atbildības.

Fakts, ka persona, kas ir saukta pie administratīvās atbildības pauž atšķirīgu viedokli un nonāk pie citiem secinājumiem, pats par sevi nevar kalpot par pamatu, lai atceltu iestādes lēmumu.

Tiesa nekonstatē apstākļus, kas dotu pamatu apšaubīt Valsts Darba inspekcijas amatpersonu objektivitāti un, ka Valsts Darba inspekcijas amatpersonas tieši vai netieši būtu personīgi ieinteresēti sastādīt administratīvā pārkāpuma protokolu SIA „Ekonomiskās mājas". Arī pats sūdzības iesniedzējs nav norādījis uz tādiem apstākļiem. Tāpat tiesa neatrod saprātīgu iemeslu, kādēļ Valsts Darba inspekcijas amatpersonām protokolā un ziņojumos būtu jānorāda apstākļi, kas neatbilst patiesībai.

Administratīvais sods SIA „Ekonomiskās mājas" uzlikts EUR 700 apmērā, kas atbilst Latvijas APK 159.[8] panta septītās daļas sankcijas ietvaros, piemērojot Latvijas APK 35. panta nosacījumus, kas noteic, ja persona ir izdarījusi vairākus administratīvos pārkāpumus, kas konstatēti vienlaicīgi, un tos izskata viena un tā pati institūcija, administratīvais sods tiek uzlikts tās sankcijas ietvaros, kura paredzēta par smagāko pārkāpumu.

Ievērojot augstāk norādīto, konstatētos apstākļus, kā arī to, ka sūdzības iesniedzējs apstrīdot Valsts darba inspekcijas direktora R.Lūša 2015.gada 7.decembra lēmumu Nr.2015-05-04/249-2015-05-05/503 nav norādījis jaunus argumentus, kuru izvērtēšanai būtu nepieciešama papildus pierādījumu analīze, tiesa nesaskata nepieciešamību atkārtoti izvērtēt sūdzības iesniedzējas argumentus un pilnībā pievienojas apstrīdētā lēmuma ietvertajam pamatojumam, atzīst to par pareizu un pilnībā pietiekamu un pievienojas iestādes nolēmuma motivācijai, ievērojot Latvijas APK 289.[13] panta trešās daļas nosacījumus.

Tiesa atzīst, ka Lēmumā pilnīgi un vispusīgi izvērtēti visi lietā esošie pierādījumi, izskatot administratīvā pārkāpuma lietu atbilstoši Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa prasībām.

Pārbaudījusi lietas materiālus un izvērtējusi iestādes Lēmuma pamatojumu kopsakarā ar sūdzībā ietvertiem argumentiem, tiesa atzīst, ka iestādes konstatētie faktiskie un tiesiskie apstākļi, uz tiem balstītie secinājumi ir pareizi.

Ņemot vērā minēto, Valsts darba inspekcijas direktora R.Lūša 2015.gada 7.decembra lēmums Nr.2015-05-04/249-2015-05-05/503 administratīvā pārkāpuma lietā ir pamatots un atstājams negrozīts, bet sūdzība noraidāma.

Saskaņā ar Latvijas APK 289.[12] panta otrās daļas 1.punktu, 289.[17] un 289.[18] pantu, tiesa

nosprieda:

noraidīt SIA „Ekonomiskās mājas", reģistrācijas Nr.50103892411, sūdzību un atstāt negrozītu Valsts darba inspekcijas direktora R.Lūša 2015.gada 7.decembra lēmumu Nr.2015-05-04/249-2015-05-05/503.

Spriedumu var pārsūdzēt 10 (desmit) darba dienu laikā no tā paziņošanas dienas Rīgas apgabaltiesā, iesniedzot sūdzību Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā.

Spriedums sastādīts un pieejams tiesas kancelejā 2016.gada 29. aprīlī.

Tiesnese **A.Feldmane**